

Nr 55

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående vissa åtgärder till stöd åt den svenska fruktodlingen.

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande av utskottet till behandling i ett sammanhang upptagna motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 133 av herr *Karl Persson* m. fl. och II: 170 av herr *Hansson* i Skegrie m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att tillverkning och försäljning av ciderdrycker med en alkoholhalt av högst 2,8 viktprocent må äga rum enligt de regler som gäller för maltdrycker, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderlig författningstext»; samt

2) de likalydande motionerna I: 134 av herr *Fritiof Karlsson* m. fl. och II: 157 av herr *Jansson* i Benestad m. fl., vari hemställts att riksdagen i överensstämmelse med motionernas syfte måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära utredning och förslag snarast möjligt rörande skattefrihet för läskedrycker, som innehåller must, tillverkad av svenska äpplen, eller, där-est så befinnes lämpligt, annat stöd åt framställningen av sådana drycker.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 157 och II: 170.

I enlighet med utskottets hemställan i memorial nr 50 har riksdagen vid vårsessionen beslutat att till innevarande års höstsession uppskjuta behandlingen av de föreliggande motionerna.

C i d e r f r å g a n

Enligt 1 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521), som reglerar handeln med rusdrycker, hänföres till sådana drycker spritdrycker, vin och starköl. Med vin förstås enligt förordningen varje dryck, som är framställd genom alkoholisk jäsning av saft från druvor, bär, frukt eller andra växtdelar och som håller mer än två och en fjärdedels men ej mer än tjugutvå volymprocent etylalkohol. Rätten att tillverka vin för avsalu grundar sig på bestämmelse i näringsfrihetsförordningen; för upptagande av sådan tillverkning erfordras tillstånd av Kungl. Maj:t.

Enligt 1 § förordningen den 15 december 1939 (nr 887) angående tillverkning och beskattning av maltdrycker förstås med maltdryck varje jäst, alkoholhaltig, odestillerad dryck, vid vars framställning torkat, rostat eller bränt malt kommit till användning; dock skall genom hembrygd tillverkad sådan dryck anses som maltdryck allenast om vid tillverkningen såsom

extraktgivande ämne använts huvudsakligen malt och alkoholhalten icke överstiger fem viktprocent. Maltdryckerna indelas i tre klasser. Första klassen omfattar maltdrycker, vilkas alkoholhalt icke överstiger en och åtta tiondels viktprocent (lättöl), andra klassen omfattar maltdrycker, vilkas alkoholhalt överstiger en och åtta tiondels men icke två och åtta tiondels viktprocent (öl), och tredje klassen omfattar maltdrycker, vilkas alkoholhalt överstiger två och åtta tiondels viktprocent (starköl).

För försäljning av lättöl och andra drycker med en alkoholhalt av högst två och en fjärdedels volymprocent alkohol gäller bestämmelserna i förordningen den 25 februari 1955 (nr 38) om försäljning av alkoholfria drycker. I öfversäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 522) regleras handeln med öl. Såsom tidigare nämnts återfinnes bestämmelserna om tillhandahållande av rusdrycker i rusdrycksförsäljningsförordningen.

En redogörelse för ciderfrågan har lämnats i proposition nr 151 till 1954 års riksdag angående riktlinjerna för den framtida nykterhetspolitiken m. m., s. 581—587, vartill utskottet tillåter sig hänvisa. Här må endast erinras om följande.

Ciderfrågan har under senare år livligt diskuterats. Från fruktodlarhåll gjordes våren 1950 hos Kungl. Maj:t framställning att ciderdrycker med en alkoholhalt motsvarande den för maltdrycker av andra respektive tredje klassen fastställda måtte få försälas efter samma regler som gällde för dessa maltdrycker. Framställningen, som remissbehandlades, överlämnades till 1944 års nykterhetskommitté.

Vid 1951 års riksdag väcktes motioner med yrkande av samma innebörd som i ovannämnda framställning. Motionerna föranledde emellertid icke någon riksdagens åtgärd. Liknande motioner väcktes även vid 1953 års riksdag men avslogs av riksdagen. Som motivering för dessa beslut hänvisades till pågående utredning och prövning av frågan om utformningen av lagstiftningen om alkoholdryckerna.

Nykterhetskommittén behandlade ciderfrågan i sitt principbetänkande, nr V, SOU 1952: 53, s. 117—121. Något förslag i ämnet framlades icke av kommittén, som gav uttryck åt uppfattningen att man hellre borde uppmuntra den för folkhälsan betydligt värdefullare konsumtionen av färsk, konserverad och torkad frukt samt fruktmuster. En ledamot av kommittén reserverade sig för en försöksanordning, enligt vilken cider med en alkoholhalt av högst 2,8 viktprocent tills vidare skulle få försälas på i huvudsak samma sätt som enligt kommittéförslaget skulle gälla för försäljning av öl (klass II).

I ovannämnda proposition nr 151 uttalade departementschefen bl. a. följande.

Om man skulle genomföra de från fruktodlarhåll framkomna förslagen, skulle detta innebära att marknaden tillfördes en ny lättillgänglig alkoholdryck. Möjligt är att man härigenom skulle vinna någon minskning av konsumtionen av starkare drycker. Den totala effekten skulle emellertid troligt

gen bli en nettoökning av alkoholkonsumtionen. Såsom nykterhetskommittén och flera remissorgan framhållit, finns nämligen stor anledning antaga att cidern i första hand skulle konkurrera med alkoholfria fruktdrycker och läskedrycker. Jag finner därför liksom nykterhetskommittén icke anledning att föreslå ändrade bestämmelser rörande cider. Självfallet måste här som eljest i frågor av nykterhetspolitisk betydelse producentintressena träda i bakgrunden.

I anledning av propositionen väcktes ett flertal motioner i ciderfrågan av innebörd bl. a. att cider med en alkoholhalt av högst 2,8 viktprocent skulle få försäljas enligt de regler som komme att gälla för öl (klass II). Särskilda utskottet vid 1954 års riksdag, som behandlade propositionen nr 151 jämte i anledning därav väckta motioner i sitt utlåtande nr 1, uttalade beträffande cidern — under framhållande av att delade meningar rådde om en eventuell cidertillverknings möjligheter att stödja fruktodlingen — bl. a. att frågan om eventuella stödåtgärder för denna näringsgren torde böra prövas i ett vidare sammanhang. Utskottet erinrade därvid om trädgårdsutredningens år 1952 avgivna betänkande med förslag rörande avsättningen av trädgårdsprodukter m. m., vilket vore beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Utskottet kunde sålunda icke tillstyrka att åtgärder i motionernas syfte, innan sådan prövning ägt rum, vidtoges från riksdagens sida. Vid utskottets utlåtande fanns fogad en av flera ledamöter avgiven reservation, vari i anledning av de i ämnet väckta motionerna hemställdes om förslag till 1954 års höstriksdag om ändrade bestämmelser om tillverkning, beskattning och försäljning av ciderycker, framställda av svensk frukt. Detta yrkande avvisades emellertid av riksdagen, i första kammaren med 77 röster mot 37 och i andra kammaren med 133 röster mot 61.

I de *nu föreliggande motionerna* i ämnet framhåller motionärerna att cider med 2,8 procent alkohol i första hand icke skulle komma att konkurrera med läskedryckerna, när sådan cider aldrig kunde säljas till så billigt pris som nämnda drycker. Det torde i stället bli vinkonsumtionen, som skulle minskas genom ändrade bestämmelser för cidertillverkningen enligt de av motionärerna föreslagna grunderna. En sådan ändring skulle i betydande utsträckning öppna marknaden för cidern och medföra stora ekonomiska fördelar för vårt land. Därigenom skulle den nuvarande stora importen av lätta viner motverkas till gagn för vår valutareserv. Men framför allt skulle möjligheter skapas för avsättning av den svenska frukten. Nykterhetskommittén ansåg visserligen att cidertillverkningen icke skulle kunna bli av någon större ekonomisk betydelse för fruktodlingen. Denna uppfattning delades icke av de stora fruktorganisationerna, vilka understrukit cidertillverkningens betydelse för fruktodlingen. Även lantbruksstyrelsen hade framhållit att det vore angeläget, att den svenska fruktodlingen ej hindrades i sina strävanden att vinna ökat avsättningsutrymme. I de stora fruktproducerande länderna vore ciderframställningen av stor betydelse för avsättningen av frukten, framför allt av sådan frukt som icke kunde säljas som konsumtionsfrukt. Det vore enligt motionärernas uppfattning nödvän-

dig, att även i vårt land fruktodlingen på detta sätt erhöle stöd från det allmännas sida. Då cider i framställning ställde sig dyrare än maltdrycker, förutsatt att fruktodlarna skulle få skälig ersättning för råvaran, vore det önskvärt, att cidertillverkningen i beskattningshänseende finge en välvillig behandling. Det syntes böra eftersträvas, att cidern skulle kunna säljas till ungefär samma pris som öl.

Skattefrihet för vissa läskedrycker

Beskattningen av läskedrycker beslöts vid 1939 års riksdag. Enligt förordningen i ämnet den 22 december 1939 (nr 919), som trädde i kraft den 1 februari 1940, omfattar beskattningen mineralvatten samt kolsyrade och därmed jämförliga drycker, vilka icke är hänförliga till rusdrycker eller maltdrycker. Med avseende å förordningens tillämpning må här nämnas, att skatteplikt föreligger för vissa slag av fruktsaft i konsumtionsfärdigt skick men däremot icke för outspädd fruktmust.

Läskedrycksskatten utgick ursprungligen med 10 öre för liter men höjdes sedermera till 12 öre. Som ett led i den allmänna skärpningen av den indirekta beskattningen år 1948 fastställdes en skattesats av 18 öre för liter. Från och med den 1 december 1950 genomfördes en ytterligare skattehöjning till 21 öre för liter, vilken skattesats alltjämt är gällande.

Frågan om beskattningen av drycker innehållande fruktmust har vid flera tillfällen aktualiserats, varom må nämnas följande.

I anledning av den till 1939 års urtima riksdag avslåna propositionen nr 81 med förslag till förordning om skatt å läskedrycker framställdes i motionen II: 54 yrkande att fruktmust, beredd enligt i motionen angiven metod och utan tillsats av socker, måtte undantagas från beskattning. I sitt i ärendet avgivna utlåtande nr 66 uttalade första särskilda utskottet i denna fråga följande.

I anslutning till vad i motionen II:54 framhållits finner utskottet till en början, att det med statsmakternas bistånd igångsatta tillvaratagandet av svensk frukt vid s. k. musterier icke bör försvåras genom påläggandet av en särskild skatt å fruktmust, som försäljes i konsumtionsfärdigt skick. Detta önskemål synes kunna uppnås utan ändring i författningstexten. Det ankommer nämligen på kontrollstyrelsen att avgöra vad som skall anses jämförligt med kolsyrade drycker och sålunda bliva föremål för beskattning. Utskottet finner på grund härav tillfyllest att för kontrollstyrelsens beaktande uttala, att fruktmusten icke bör anses utgöra med kolsyrade läskedrycker jämförlig vara.

I en den 23 april 1953 dagtecknad framställning till Kungl. Maj:t anhöll Sveriges musteriförbund, Fruktodlingens förhandlingsorgan och Föreningen frukt- och läskedrycker om skattefrihet för läskedrycker innehållande minst 36 procent ren must tillverkad av svenska äpplen. Framställningen överlämnades till den kort tid därefter tillsatta, åt dåvarande överdirektören Sven Almgren anförtrodda utredningen angående avvägningen av beskattningen av spritdrycker, vin, maltdrycker och läskedrycker. I en den 16 oktober

1953 dagtecknad promemoria i ämnet behandlade utredningsmannen utförligt berörda framställning, särskilt med avseende å frågan om och på vilket sätt skattefrihet ur tekniska synpunkter skulle kunna anordnas för läskedrycker, tillverkade av äppelmust. Utredningsmannen framhöll därvid bl. a. att en av honom skisserad teknisk anordning för skattefrihetens genomförande skulle innebära, att musterinäringen — räknat efter då senast tillgängliga försäljningssiffror — skulle komma att erhålla ett statligt ekonomiskt stöd av endast omkring 60 000 kronor för år. Även om mustförbrukningen inom läskedrycksindustrien skulle fördubblas eller måhända tredubblas, kunde det knappast anses motiverat att införa det omständliga förfarande som en skattebefrielse i av utredningsmannen antydd form skulle innebära för att åstadkomma det avsedda understödandet av musterinäringen med så relativt blygsamma belopp. Sammanfattningsvis uttalade utredningsmannen rörande den ifrågasatta skattefriheten att med hänsyn bl. a. till de stora tekniska svårigheter, som vore för handen att anordna en dylik skattebefrielse, man tills vidare borde avvakta utvecklingen rörande förekomsten i marknaden av läskedrycker, beredda av frukt-must.

Utredningspromemorian lades, efter remissbehandling, såvitt avsåg förslag rörande maldrycks- och läskedrycksbeskattningen, till grund för proposition nr 154 till 1954 års riksdag. I propositionen uttalade departementschefen beträffande den ovannämnda av Sveriges musteriförbund gjorda framställningen om skattefrihet för vissa läskedrycker, beredda av frukt-must, att han, med hänsyn till de invändningar som framkommit mot att skattevägen understödja tillverkningen av dessa drycker, ansåg sig böra avstyrka bifall till framställningen. Därest stöd åt musterinäringen kunde anses påkallat torde denna fråga, framhöll departementschefen vidare, få utredas och övervägas i annat sammanhang.

I anledning av förenämnda proposition framfördes i de likalydande motionerna I: 443 av herr Karl Persson m. fl. och II: 577 av herr Hansson i Skegrie m. fl. yrkande om utredning och förslag snarast möjligt rörande skattefrihet för läskedrycker, som innehölle must, tillverkad av svenska äpplen, eller, därest så befundes lämpligt, annat stöd åt framställningen av sådana läskedrycker.

Ovannämnda proposition och motioner behandlades av särskilda utskottet vid 1954 års riksdag, som i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 4 i nu förevarande avseende anförde följande.

I anledning av motionerna I: 443 och II: 577 vill utskottet i likhet med departementschefen framhålla att en skattefrihet för vissa av must tillverkade läskedrycker skulle vara förbunden med betydande kontrollsvårigheter och att frågan om stöd åt musterinäringen torde få utredas och övervägas i annat sammanhang. Denna fråga torde för övrigt, såsom antylts i propositionen nr 153, delvis falla inom området för den ännu arbetande särskilda utredningen angående åtgärder för att främja ett alkoholfritt umgängesliv.

Med det anförda ansågs motionerna besvarade.

Utredning och förslag angående åtgärder för att främja ett alkoholfritt umgängesliv har med skrivelse den 8 juli 1954 avlämnats av särskilt tillkallade sakkunniga. Betänkandet har sedermera, efter remissbehandling, lagts till grund för proposition, nr 22, i ämnet till innevarande års riksdag. I propositionen framlades förslag om en av statsmedel stödd kampanj för alkoholfria fest- och sällskapsdrycker och för ett alkoholfritt umgängesliv. Vidare förordades ett statsbidrag till Föreningen fruktdrycker för kontinuerlig upplysningsverksamhet rörande alkoholfria fest- och sällskapsdrycker. Slutligen föreslogs som en försöksanordning att lån av statsmedel skulle kunna beviljas till inrättandet av alkoholfria restauranger. Propositionen har vid vårsessionen bifallits av riksdagen (skr. nr 106).

I huvudsak samma synpunkter som i de vid 1954 års riksdag väckta motionerna I: 443 och II: 577 framföres i de *nu föreliggande motionerna*. Det framhålles bl. a. att det vore av mycket stor betydelse, att en läskedrycksproduktion, baserad på äppelmust, kunde komma till stånd i största möjliga utsträckning. Att en kvalitetsgaranterad fruktdryck kunde säljas till lågt pris vore ur folkhälso-, nykterhets- och trafiksynpunkt av största intresse. Detta måste också sägas vara i överensstämmelse med principerna för den nya nykterhetslagstiftningen. I proposition nr 154 till 1954 års riksdag hade förutsatts, att frågan om stödet åt musterinäringen skulle omprövas, därest så skulle visa sig påkallat. Enligt motionärernas uppfattning talade såväl nykterhetspolitiska skäl som fruktodlingens berättigade intressen för att tillverkningen och försäljningen av mustdryckerna erhöles stöd snarast möjligt. Det borde därvid understrykas, att ett stöd av 60 000 kronor årligen, vilket efter nuvarande försäljningssiffror skulle uppnås genom den av utredningsmannen skisserade anordningen, visserligen vore ringa men dock inte skulle vara oväsentligt för den under blygsamma ekonomiska villkor arbetande musterinäringen. Ifrågavarande tillverkning befunde sig ännu på begynnelsestadiet, varför några slutsatser knappast kunde dragas av tillgängliga omsättningssiffror.

De åtgärder, som i proposition nr 22 förordats, måste anses otillräckliga vad beträffade tillverkningen av mustdrycker. En sådan skattefrihet, som utredningsmannen i sin promemoria skisserat, borde övervägas. Även andra möjligheter till ett effektivare stöd borde kunna ifrågakomma.

Utskottet. I de föreliggande motionerna förordar motionärerna vissa åtgärder för att stödja avsättningen av svensk frukt. Sålunda hemställas i de likalydande motionerna I: 133 och II: 170 att cider med en alkoholhalt av högst 2,8 viktprocent skall få tillverkas och försäljas enligt samma bestämmelser som gäller för maltdrycker. I de likalydande motionerna I: 134 och II: 157 föreslås riksdagsskrivelse med begäran om utredning och förslag snarast möjligt rörande skattefrihet för sådana läskedrycker som innehåller must, tillverkad av svenska äpplen, eller, därest så befinnes lämpligt, annat stöd åt framställningen av sådana drycker.

Enligt gällande bestämmelser hänföres cider till vin därest alkoholhalten överstiger 2 1/4 volymprocent; sådan cider får sålunda tillhandahållas endast i den ordning rusdrycksförsäljningsförordningen föreskriver. Cider med lägre alkoholhalt får däremot försälgas fritt enligt lagstiftningen om alkoholfria drycker. Med motionerna synes därför väsentligen avses att cider med en alkoholhalt motsvarande ölets skall få säljas efter samma regler som gäller för öl. Därvid förutsätter motionärerna att en skattesänkning för sådan cider skall komma till stånd.

Den ordning i vilken ciderdrycker sålunda må saluföras har i princip varit gällande även före de vid 1954 års riksdag genomförda ändringarna i alkohollagstiftningen; några särskilt på ciderdryckerna inriktade lagstiftningsåtgärder vidtogs således icke av statsmakterna i detta sammanhang. Inom riksdagen motionsvis framförda yrkanden om sådana åtgärder, i främsta rummet siktande till att cider skulle få säljas på sätt förordas i de nu föreliggande motionerna, föranledde icke någon riksdagens åtgärd.

Riksdagens ställningstagande i ciderfrågan föregående år bör enligt utskottets mening alltjämt hävdas. Därvid skedde en omprövning av nykterhetspolitiken i dess helhet, och lagstiftningen om försäljning av alkoholhaltiga drycker fick en väsentligen ny utformning. Att tillföra marknaden en ny lättillgänglig alkoholdryck av den ifrågasatta typen ansågs kunna medföra en nettoökning av alkoholkonsumtionen, detta så mycket mera som konkurrensen från den nya drycken framför allt skulle träffa alkoholfria muster och läskedrycker. Det torde därför framstå som mindre lämpligt att, innan närmare erfarenhet vunnits rörande den nya lagstiftningens verkningar i olika avseenden, företaga ett så vittutseende ingrepp i den sålunda gjorda avvägningen som föreslås i föreliggande motioner. Enligt utskottets mening bör således i avvaktan på den kommande utvecklingen valet av åtgärder till stöd för den svenska fruktodlingen avse andra alternativ än ändrade bestämmelser för ciderdryckernas försäljning och beskattning. I enlighet härmed avstyrker utskottet åtgärder i det i de likalydande motionerna I: 133 och II: 170 angivna syftet.

Beträffande härefter frågan om stöd åt musterinäringen genom skattefrihet för läskedrycker innehållande must, tillverkad av svenska äpplen, var jämväl detta spörsmål föremål för prövning vid 1954 års riksdag, som på hemställan av särskilda utskottet i utlåtande nr 4 avslög i ämnet väckta motioner. Den av såväl departementschefen som nämnda utskott rörande ifrågavarande angelägenhet uttalade uppfattningen, att de besvär och kostnader som skulle vara förenade med den ifrågasatta skattefrihetens anordnande och administrativa handhavande icke skulle stå i rimlig proportion till de fördelar man med åtgärden skulle ernå, må här ytterligare understrykas. Utskottet vill även tillägga att motionärernas förslag framstår som mindre tillfredsställande utifrån den vid åtskilliga tillfällen principiellt hävdade grundsatsen, att det vore angeläget tillse att, i den mån stöd från statens sida för något ändamål befundes påkallat, detta stöd lämnades i form av anslag till det ifrågavarande ändamålet och icke genom förtullningar vid be-

skattningen. I sammanhanget torde få erinras om de stödåtgärder som vid innevarande års riksdags vårsession beslutats för att främja ett alkoholfritt umgängesliv och som i viss utsträckning torde komma musterinäringen till godo. Tillika må erinras om att den statliga kreditgaranti för lån som enligt beslut vid vårsessionen må utlämnas till trädgårdsnäringens rationalisering även må avse rationaliseringsåtgärder inom bestående anläggningar för musttillverkning. Såsom ock antytts i proposition nr 154 till 1954 års riksdag samt i det ovannämnda utlåtandet nr 4 av samma års särskilda utskott torde få förutsättas att, i den mån ytterligare åtgärder till stöd åt musterinäringen befinnes erforderliga, en prövning av denna fråga i lämpligt sammanhang kommer att äga rum. Med det anförda avstyrker utskottet de likalydande motionerna I: 134 och II: 157.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att de likalydande motionerna I: 133 av herr Karl Persson m. fl. och II: 170 av herr Hansson i Skegrie m. fl. angående rätt att tillverka och försälja ciderdrycker icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd; samt

2) att de likalydande motionerna I: 134 av herr Fritiof Karlsson m. fl. och II: 157 av herr Jansson i Benestad m. fl. om skattefrihet för läskedrycker, som innehåller must av svenska äpplen, m. m., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 november 1955

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Spetz, Eriksson, Velande, Niklasson, Werner, Erik Jansson, Kronstrand* och Falk; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Orgård, Sjölin, Brandt, Kollberg*, Kärrlander, fru Eriksson i Stockholm samt herrar Nilsson i Svälöv, Larsson i Luttra* och Stenberg.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer

I) av herrar *Velander, Kollberg, Nilsson* i Svalöv och *Stenberg*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville — i anslutning till innehållet i de likalydande motionerna I: 133 av herr Karl Persson m. fl. och II: 170 av herr Hansson i Skegrie m. fl. samt de lika-lydande motionerna I: 134 av herr Fritiof Karlsson m. fl. och II: 157 av herr Jansson i Benestad m. fl. — i proposition till nästkommande års riksdag framlägga förslag till ändrade bestämmelser angående tillverkning, beskattning och försäljning av ciderdrycker, framställda av svensk frukt, samt läskedrycker, innehållande must, tillverkad av svenska äpplen.

II) av herrar *Werner, Niklasson* och *Larsson* i Luttra, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort erhålla följande lydelse:

»I likhet med motionärerna anser utskottet, att frågan om en vidgad användning av produkter tillverkade av svensk frukt är av stor betydelse såväl ekonomiskt som ur folkhälsosynpunkt. Särskilt gäller detta fruktmust och cider med låg alkoholprocent, exempelvis av samma alkoholhalt som de alkoholsvaga maltdryckerna. De farhågor, som emellanåt kommit till uttryck, att den alkoholsvaga cidern skulle kunna påverka alkoholvanorna i skadlig riktning, torde i betraktande av den stigande förbrukningen av exempelvis det importerade starkvinet och starkölet vara betydligt överdrivna. Det väsentliga synes emellertid vara, att safter eller s. k. must och cider av svenska äpplen i större omfattning än hittills kan ingå i den dagliga hushållsförbrukningen.

Erfarenheterna från fjolårets rika äppelskörd ger vid handen, att hundratals ton både användbar fallfrukt och fullgod frukt lämnades att förfaras på grund av att otillfredsställande avsättningsförhållanden hindrade fruktskördens ändamålsenliga tillvaratagande. Visserligen kan invändas, att vissa av de av motionärerna föreslagna åtgärderna torde tarva smärre ändringar eller kompletteringar i av riksdagen år 1954 fattade beslut i ämnet. Om sådana ändringar skulle visa sig påkallade, torde dessa mycket väl ligga i linje med de nykterhetsvårdande syften, som den samtidigt antagna nykterhetslagstiftningen till väsentlig del avser att tjäna. Erfarenheterna ger tyvärr redan vid handen, att förbrukningen av starka alkoholdrycker och starköl ökat på ett oroväckande sätt, sedan den nya lagstiftningen trätt i kraft. Det är ej uteslutet, att en ökad användning av på lämpligt sätt tillredda fruktsafter skulle gynnsamt motverka påtalade tendens.

Den svenska fruktodlingen, som inom de närmaste åren kan beräknas komma att uppvisa en ytterligare starkt ökad produktion, torde icke utan

statligt stöd i olika avseenden kunna vinna en tillfredsställande avsättning för samma produktion, därest särskilda åtgärder ej snarast vidtages i det av motionärerna avsedda syftet. Detta syfte synes emellertid ej kunna tillgodoses utan en föregående utredning och bearbetning av med frågan sammanhängande detaljer. Denna utredning bör dock kunna bedrivas med sådan skyndsamhet, att förslag till lämpliga åtgärder för ett bättre tillvaratagande och en vidgad avsättning av svensk frukt bör kunna framläggas för riksdagen under år 1956.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av de likalydande motionerna I: 133 av herr Karl Persson m. fl. och II: 170 av herr Hansson i Skegrie m. fl. samt de likalydande motionerna I: 134 av herr Fritiof Karlsson m. fl. och II: 157 av herr Jansson i Benestad m. fl., i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt utredning och förslag till 1956 års höstriksdag i syfte att verksamt underlätta tillverkning och avsättning av sådana fruktmuster och av sådana ciderdrycker med låg alkoholprocent som framställts av svensk frukt.»